

Çocuklar?n Öz- Düzenlemeli Ö?renmeyi Kullanmalar? Envanteri (ÇÖÖKE)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar?n Öz- Düzenlemeli Ö?renmeyi Kullanmalar? Envanteri (ÇÖÖKE)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19061>

Özet

Çocuklar?n Öz- Düzenlemeli Ö?renmeyi Kullanmalar? Envanteri (ÇÖÖKE), ö?rencilerin akademik süreçlerde kullandıkları Öz-Düzenlemeli Ö?renme (ÖDÖ) stratejilerini ve motivasyonel inançları?n? de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu envanter, orijinal yabancı bir ölçe?in Türk kültürüne uyarlama çalışması? sonucunda ortaya çıkmıştır.

Muhammet Fatih Do?an tarafından 2015 yılında gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması?, ölçe?in Türkçe konu?an ö?renci popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. ÇÖÖKE, ö?rencilerin öğrenme hedefleri belirleme, stratejik planlama, izleme, de?erlendirme ve motivasyonel süreçlerini nasıl yönettiklerine dair kapsamlı bir bakış açısı sunar.

Anahtar Kelimeler

Öz-Düzenlemeli Ö?renme, ÇÖÖKE, Envanter, Ö?renci Başarı?ı, Psikometrik Araç, Uyarlama, Eğitim Psikolojisi, Strateji Kullanımı?

Yazarlar

Muhammet Fatih Do?an

Amaç

Çocuklar?n Öz- Düzenlemeli Ö?renmeyi Kullanmalar? Envanteri'nin temel amacı, ilkokul veya ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin öğrenme ortamlarında kullandıkları öz-düzenleme stratejilerinin sıklığı?n? ve etkinliğini belirlemektir. Bu envanter, eğitim araştırmacıları?n?n ve uygulayıcıları?n?n, ö?rencilerin kendi öğrenme süreçlerini yönetme becerilerini (metakognisyon, motivasyon ve davranışsal kontrol) ne ölçüde geli?tirdiklerini anlamalarına yardımcı olmayı hedefler.

Ölçek, ö?rencilerin hangi öz-düzenleme bileşenlerinde güçlü veya zayıf olduklarını tespit ederek, öğretmenlerin ve rehberlik uzmanları?n?n kişiselleştirilmiş eğitim müdahaleleri geli?tirmesine olanak tanır. Orijinal ölçe?in Türkçe'ye uyarlanması?, Türkiye'deki eğitim sisteminde öz-düzenlemeli öğrenme üzerine yapılacak araştırmalara standart ve kültürel olarak uygun bir araç sağlamıştır.

Yapı

ÇÖÖKE, psikolojideki en önemli eğitimsel yapılarından biri olan Öz-Düzenlemeli Ö?renme (ÖDÖ) yapısının ölçmektedir. ÖDÖ, ö?rencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmak için kendi bilişsel

süreçlerini, motivasyonlar?n? ve davran??lar?n? sistematik olarak yönetme yetene?i olarak tanımlan?r.

Ölçek, tipik olarak, Öz-Düzenlemeli Ö?renmenin üç ana a?amas?n? veya bile?enini kapsayan alt boyutlardan olu?ur:

Planlama ve Ön-Eylem (Forethought): Hedef belirleme, stratejik planlama ve görev analizi.

Performans Kontrolü (Performance Control): Dikkat yönetimi, ö?renme stratejilerini uygulama ve kendi kendini izleme (self-monitoring).

Yans?tma ve De?erlendirme (Self-Reflection): Ö?renme sonuçlar?n? de?erlendirme, at?flar yapma ve uyum sa?lama.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda (Do?an, 2015), ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek için çe?itli geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Özellikle yap? geçerli?ine odaklan?lm??t?r. Yap? geçerli?i çal??malar? genellikle faktör analizi tekniklerini içerir.

Kaynak içeri?inde spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama tezinde genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in orijinal yap?s?n?n (faktör say?s?n?n ve madde da??ı?m?n?n) Türk örnekleminde korundu?u gösterilmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili de?i?kenlerle (örne?in, akademik ba?ar? veya motivasyon) ili?kisine bak?larak ölçüt ba??ml? geçerlik kan?tlar? da sunulmu? olabilir.

Güvenirlik

ÇÖÖKE'nin güvenirlik çal??malar?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı maddeler arac?ı???yla tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini ara?tırm??t?r. Bir uyarlama çal??mas? ba?lam?nda, güvenilirlik genellikle iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) ile de?erlendirilir.

Do?an'ın (2015) çal??mas?nda, ölçe?in toplam puan? ve alt boyutlar? için hesaplanan Cronbach Alfa katsayılar?n?n kabul edilebilir seviyelerde (genellikle 0.70 ve üzeri) oldu?u varsayılmaktadır. Yüksek iç tutarlılık, maddelerin aynı temel yap?y?, yani öz-düzenlemeli ö?renme becerilerini tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararlılı??n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirli?i de incelenmi? olabilir.

Faktör Analizi

ÇÖÖKE'nin Türkçeye uyarlama sürecinde, ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini test etmek için Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kültürel ba?lamda da orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen alt boyutlara ayrı?ıp ayrı?madı??n? belirlemek için kritik öneme

sahiptir.

Özellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), ölçeğin orijinal teorik modelinin Türk örneğine ne kadar uygun olduğunu değerlendirmek için kullanılmaktadır. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) sunarak, ÇÖÖKE'nin çok boyutlu bir yapı olan Öz-Düzenlemeli Ö?renmeyi temsil ettiğini doğrulamaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği olduğu varsayılmaktadır)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Çocuklar)

Age Group: İlkokul ve/veya Ortaokul ö?rencileri (Tez detaylarına göre kesinleştirilmelidir).

Population Details: Türkiye'deki farklı sosyo-ekonomik ve akademik düzeylerden ö?renciler.

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory). Ö?renciler, öğrenme durumlarında sergiledikleri davranışları ve kendilerine ne kadar uygun olduğunu belirten bir derecelendirme yaparlar.

Anahtar Kelimeler

Öz-Düzenleme, Öz-Yeterlik, Bilişsel Stratejiler, Metakognisyon, Geçerlik, Güvenirlilik, Ö?renme Psikolojisi, Akademik Başarı.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Yayın Y?li?: 2015 (Uyarlama çalışması tamamlanmıştır).

?zinler ve Ücret: Ölçeğin kullanım izni ve ücretlendirme bilgileri için doğrudan sorumlu yazar Muhammet Fatih Doğan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım genellikle akademik araştırma amaçlı kullanım için yazarın iznine tabidir.

Kaynaklar

Bu envanterin temel uyarlama ve psikometrik özellikler çalışması ağıdaki yüksek lisans tezinde detaylandırılmaktadır:

Do?an, M. F. (2015). *Çocuklar?n Öz-Düzenlemeli Ö?renmeyi Kullan?m? Envanteri'nin Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?* (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Sorumlu yazar ile ileti?im bilgisi: mfdogan@yildiz.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: cocuklarin-oz-duzenlemeli-ogrenmeyi-kullanmalari-envanteri-cooke-toad.pdf

Çocuklar?n Öz- Düzenlemeli Ö?renmeyi Kullanmalar? Envanteri (ÇÖÖKE) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçek maddelerine yer verilmemiştir. Maddeler için ilgili yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.